

Ordlydstolkning av åndsverksloven § 2 første ledd.

Ifølge boken "Immaterielrett: i et nøtteskall" er et av vilkårene for at noe skal være et åndsverk at det må være skapt av en person. Begrunnelsen er at ordlyden peker i denne retningen. Argumentet er

1. Det er bare personer som skaper åndsverk. Av ordlyden fremgår dette både av «den som skaper . . . » og at åndsverk forstås som «individuell skapende åndsinnsett». Begrepene «åndsverk» og «åndsinnsett» indikerer også at kun personer skaper vernede verk. Vi hører om kunst skapt ved hjelp av kunstig intelligens. Man må gjerne benytte forskjellig type programvare som verktøy i prosessen med å skape, men det er altså det som utformes av opphavers individuelle åndsinnsett, som nyter vern, ikke det som skapes av en maskin eller programvare.

Jeg mener selv at begrunnelsen ikke ligger i ordlyden, men at rettspraksis og teori har bestemt en slik ordening. Ordlyden kan tolkes på ulik måte. En bedrift kan skape en ting i fellesskap. Hvorfor kan ikke en bedrift i dette tilfellet anses som "den" i "den som skaper"?

Spørsmålet om hvorvidt en bedrift kan være "den som skaper" kan knyttes til grunnleggende filosofiske spørsmål om hvordan vi konstruerer konsepter og bruker språk for å beskrive virkeligheten.

Fra et holistisk perspektiv kan et åndsverk være et resultat av en felles prosess der individer inngår i en større helhet betegnet "bedrift". Ser vi bedriften som en aktør, noe som er vanlig i dagens samfunn, kan man argumentere for at den skaper verk, selv om enkeltindivider utfører handlingene.

Videre finner jeg dette problematisk: «Det er altså det som utformes av opphavers individuelle åndsinnsett, som nyter vern, ikke det som skapes av en maskin eller programvare». AI blir brukt som eksempel.

Jeg finner det fornuftig at den som bruker en språkmodell til å skrive en novelle, ikke har skapt et åndsverk. Det jeg finner problematisk er at dersom en person bruker sitt livsverk til å lage en språkmodell som har som oppgave å lage fiksjonelle noveller, er det unaturlig å ikke la den produserte novellen være åndsverket til personen bak språkmodellen. Vi antar da at språkmodellen anses som åndsverk.

Det at noe anses som et åndsverk, forutsetter en skapelsesprosess med en årsakssammenheng, der skaperen har en betydelig medvirket rolle.